

ONTWERPBESLUIT SPRINGENDAL EN DAL VAN DE MOSBEEK

Gelet op artikel 3, eerste lid en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de Beschikking van de Commissie 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387);

Gelet op artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Springendal en Dal van de Mosbeek**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van Richtlijn 92/43/EEG (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):
 - H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
 - H4030 Droge Europese heide
 - H5130 *Juniperus communis*-formaties in heide of kalkgrasland
 - H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
 - H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)
 - H7140 Overgangs- en trilveen
 - H7230 Alkalisch laagveen
 - H9120 Atlantische zuurminnende beukenbossen met *Ilex* en soms ook *Taxus* in de ondergroei (*Quercion robori-petraeae* of *Ilici-Fagenion*)
 - H9190 Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met *Quercus robur*
 - H91E0 *Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG (prioritaire soorten aangeduid met een sterretje):
 - H1083 Vliegend hert
 - H1096 Beekprik
 - H1149 Kleine modderkruiper
 - H1166 Kamsalamander
 - H1831 Drijvende waterweegbree

Artikel 2

1. De aanwijzing, bedoeld in artikel 1, gaat tevens vergezeld van een nota van toelichting, welke deel uitmaakt van dit besluit.
2. De in artikel 1 bedoelde speciale beschermingszone vormt het Natura2000-gebied **Springendal en Dal van de Mosbeek**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid van de Natuurbeschermingswet 1998, is opgenomen in de nota van toelichting behorende bij dit besluit.

Artikel 3

1. Dit besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in het kantoor van de Directie Regionale Zaken, vestiging Oost van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit:

Verzetslaan 30, 7411 HX DEVENTER. Terinzagelegging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen en openbare bibliotheken van de betreffende gemeente(n), in het kantoor van het waterschap waaronder het gebied valt, en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natuurwetgeving>.

Het definitieve besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de terinzagelegging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura2000-gebied Springendal en Dal van de Mosbeek bij de aanwijzing van Springendal en Dal van de Mosbeek als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrichtlijn

1. INLEIDING

Door middel van dit besluit wordt het gebied Springendal en Dal van de Mosbeek aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Het aangewezen gebied vormt het Natura2000-gebied Springendal en Dal van de Mosbeek, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in het besluit zijn opgenomen.

In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting wordt de aanwijzing onder de Habitatrichtlijn kort toegelicht. Deze toelichting omvat verder in hoofdstuk 3 de gebiedsbeschrijving, bijzonderheden met betrekking tot de begrenzing en een toelichting op de kaart. Tenslotte zijn in hoofdstuk 4 de instandhoudingsdoelstellingen vermeld.

2. AANWIJZING HABITATRICHTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Springendal en Dal van de Mosbeek aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (verder aangeduid als "Habitatrichtlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Springendal en Dal van de Mosbeek" en onder nummer NL9801064 is geplaatst op de van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is aangewezen voor twee prioritair habitattypen in de zin van artikel 1 van de Habitatrichtlijn.

Dit Habitatrichtlijngebied wordt voortaan aangeduid als Natura2000-gebied Springendal en Dal van de Mosbeek (landelijk gebiedsnummer 45). Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en habitats van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Natura 2000 bestrijkt ook de onder Vogelrichtlijn aangewezen gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 4) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 Doelendocument. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 Profielendocument. Hierin wordt ook ingegaan op de interpretatie van habitattypen en de relatieve bijdrage van afzonderlijke gebieden aan het Natura2000-netwerk.

Het Natura2000-gebied Springendal en Dal van de Mosbeek ligt in de provincie Overijssel en behoort tot het grondgebied van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het gebied Springendal en Dal van de Mosbeek ligt op de stuwwal van Ootmarsum. Het gebied dankt zijn grote verscheidenheid voor een groot deel aan het aanwezige reliëf met opgestuwde heuvelruggen, waarin een aantal erosiedalen is uitgeschuurd. In de dalen is het oude kleinschalige cultuurlandschap met een afwisseling van bos, heide en beekjes herkenbaar. Keileem afzettingen en glauconiet houdende kleien in de ondergrond maken het gebied zeer gevarieerd en rijk aan bronnen. In het Springendal, het dal van de Mosbeek en Hazelbekke vinden we natte schraalgraslanden (waaronder kalkmoeras en trilveenvegetaties), bronnetjesbos, jeneverbesstruweel, droge en vochtige heiden en heischrale graslanden. De graslanden en heiden worden afgewisseld met bos, struweel en houtwallen.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Springendal en Dal van de Mosbeek behoort tot het Natura2000-landschap 'Beekdalen'.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied Springendal en Dal van de Mosbeek is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede voor zover van toepassing nieuwe natuur die noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen.

Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.¹

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing is op de bijbehorende kaart aangegeven. Het Natura2000-gebied omvat de volgende deelgebieden ten noorden van Ootmarsum: delen van de Mandermaten en houtwallen Mander, Dal van de Mosbeek, Noordelijke Mander heide, Paardenslenkte, Springendal, Hazelbekke, Tutenberg en Zuiderlijke Vasserheide.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied (zoals aangemeld) is op de kaart op enkele technische punten verbeterd.

- Verharde wegen en bebouwing, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht, mits er geen eiken die potentieel leefgebied van het Vliegend hert (H1083) vormen langs die wegen of nabij de bebouwing staan;

¹ Hof van Justitie EG ,7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 15 en 25

- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden;
- De begrenzing langs de rijksgrens is zodanig aangepast dat deze lijnen samenvallen.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied (zoals aangemeld) is op een aantal plaatsen aangepast zulks in overeenstemming met de provinciale natuurgebiedsplannen. Deze uitbreiding is noodzakelijk om aan de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied te kunnen voldoen. In deze delen zijn de a-biotische voorwaarden voor een op termijn succesvolle realisatie van het betreffende instandhoudingsdoel aanwezig.

Overige wijzigingen van 1 ha of meer worden in de volgende alinea's toegelicht. De begrenzing van het Habitatrictlijngebied is op een aantal plaatsen gewijzigd:

- In de noordwest hoek van het gebied (Mandermaten) zijn diverse singels, houtwallen en erven met eiken aan de rand van het gebied toegevoegd als leefgebied van het Vliegend hert (H1083) (totaal ca. 18 ha).
- Ten oosten van Het Springendal is de begrenzing met enkele percelen die in bezit zijn van Staatsbosbeheer langs de Mosbeek uitgebreid ten behoeve van de Beekprik (H1096).
- Rond de beekloop van de Hazelbekke is het gebied uitgebreid met weilanden, houtwallen en bos (grotendeels eigendom Natuurmonumenten) vanwege de in en rond de Hazelbekke voorkomende waarden en teneinde een meer logische begrenzing te verkrijgen (totaal ca. 51 ha). Deze uitbreiding is vooral ook van belang voor behoud en herstel van Heischrale graslanden (*H6230), Overgangs- en trilvenen (*trilvenen*) subtype A(H7140_A), Kalkmoerassen (H7230) en Vochtige alluviale bossen (*91E0).
- Rondom de Vasserheide is de begrenzing logischer gemaakt, aangepast op het voorkomen van waarden binnen het gebied, de begrenzing is hier per saldo gelijk gebleven (+/- 10 ha).

Verkleining:

- Ten oosten van Nutter is een aantal percelen gemengd bos, naaldbos en landbouwgrond uit de begrenzing gehaald, omdat hier geen waarden aanwezig zijn (ca. 22ha).

In afwijking van de algemene exclaveringsformule opgenomen in paragraaf 3.4 geldt het volgende:

Het blijkt dat in het westelijk deel van dit Natura2000-gebied veel eiken aanwezig zijn langs wegen in de vorm van wegbeplanting en andere bosjes en struwelen en als erfbeplanting bij boerderijen en andere bebouwing. Een van de te beschermen habitatsoorten in dit gebied is vliegend hert (H1083). Deze soort leeft vooral op inlandse eik (*Quercus robur*). Daarom behoort deze vorm van beplanting, inclusief eventueel afstervende bomen en ander in de grond aanwezig dood eikenhout, wel tot de begrenzing. De oostelijke grens hieraan verbonden is de lijn Vasse, Hezingen, grenspaal 83.

Het Natura2000-gebied beslaat een oppervlakte van 1338 ha. Dit cijfer betreft de bruto-oppervlakte omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4).

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaart-technische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden).

Voor de begrenzing van Natura2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- Bebouwing betreft één of meer gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde. Gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. Bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- Erven zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- Tuinen zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind door middel van een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- Verhardingen zijn bijvoorbeeld: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooingen. Wegen betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- Hoofdspoorwegen betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722).

Met betrekking tot het grensverloop langs verharde wegen, hoofdspoorwegen, watergangen, waterkerende dijken en de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in het onderhavige gebied:

- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een verharde weg wordt de grens gelegd op de voet van het talud of langs de wegberm aan de zijde van het gebied.
- Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.
- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een watergang die op de kaart slechts door een enkelvoudige lijn wordt aangegeven, wordt de grens gelegd op de watergrens die, gezien vanuit het gebied, aan de overzijde is gelegen omdat dergelijke wateren een ecologisch/ waterhuishoudkundige eenheid vormen met de aanwezige natte habitats/ leefgebieden.

- De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.
- Waar de buitengrens van het watergebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de buitenteen van de dijk. Waar de buitengrens van een landgebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de teen van de dijk aan de gebiedszijde.

4. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

4.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”. Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitattypen en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

4.1 Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

4.3 Habitatrictlijn: habitattypen (bijlage I)

- H4010** **Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix***
Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A).
Toelichting Het habitatype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) komt in het gebied op een bescheiden oppervlakte in goed en matig ontwikkelde vorm voor.
- H4030** **Droge Europese heide**
Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting De grootste oppervlakte droge heiden in het gebied komt voor in de Manderheide, op de Paardenslenkte en op het Vassergrafveld (met onder meer zandhagedis). Verder komt het habitatype voor in het Springendal, in mozaïek met habitatype H5130 jeneverbesstruwelen. Met name in het deelgebied De Strengen, waar op grote schaal natuurontwikkeling heeft plaatsgevonden door het afplaggen van voormalige landbouwgronden is uitbreiding van de oppervlakte mogelijk. Het gebied is, samen met de Veluwe, Sallandse Heuvelrug, en Brunsummerheide, van groot belang voor de landelijke doelstelling. Om deze reden wordt uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit nagestreefd.
- H5130** ***Juniperus communis*-formaties in heide of kalkgrasland**
Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting In het Springendal komt een fraai ontwikkeld jeneverbestruweel voor. In de strengen, op aanzienlijke afstand van het bestaand struweel, zijn na plaggen spontaan jeneverbessen opgeslagen. Dit is één van de weinige plekken in ons land waar op dit moment verjonging van jeneverbes optreedt. In landelijk opzicht is het habitatype als matig ongunstig beoordeeld o.a. vanwege het ontbreken van verjonging. De struwelen zijn oud en zullen binnen afzienbare tijd degenereren als dit probleem niet opgelost wordt.
- H6230** ***Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)**
Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.
Toelichting Het habitatype heischrale graslanden komt momenteel in goede vorm alleen voor in het brongebied van de Mosbeek. Elders zijn wel matig ontwikkelde vormen aanwezig. In samenhang met uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van de habitatype H6410 blauwgraslanden en H7230 kalkmoerassen zijn er goede potenties voor uitbreiding oppervlakte heischrale graslanden.
- H6410** **Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)**
Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit

Toelichting Voor een deel van het gebied komen veldrusschraallanden voor die vallen onder het habitatype blauwgraslanden. Het type maakt hierbij onderdeel uit van de gradiënt van H7230 kalkmoerassen naar H4010 vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A). Voor een ander deel van dit gebied kan dit type meeliften met de doelstelling van H7230 kalkmoerassen . Er zijn goede potenties voor uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

H7140 Overgangs- en trilveen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A).

Toelichting Het habitatype overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A) komt voor in de beekdalen waar grondwater uittreedt. Er zijn goede potenties voor uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van dit landelijk sterk bedreigde habitatype.

H7230 Alkalisch laagveen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting In het Dal van de Mosbeek bevindt zich het beste voorbeeld en grootste oppervlakte van het habitatype kalkmoerassen in ons land, met soorten als veenmosorchis, armbloemige waterbies en – in sommige jaren zeer veel – vetblad. Daarom levert het gebied een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel voor het habitatype. Het betreft een van de weinige voorkomens van het habitatype in Oost-Nederland. Uitbreiding van de oppervlakte is mogelijk in een belendend perceel waar eveneens bronnetjes met kalkhoudend water ontspringen en andere lokaties binnen het Natura2000-gebied. In Hazelbekke staat de kwaliteit onder druk.

H9120 Atlantische zuurminnende beukenbossen met *Ilex* en soms ook *Taxus* in de ondergroei (*Quercion robori-petraeae* of *Ilici-Fagenion*)

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype beuken-eikenbossen met hulst komt in het Springendal over een aanzienlijke oppervlakte, in matige ontwikkelde vorm voor. Door natuurlijke successie zal de hoeveelheid hulst in deze bossen naar verwachting verder toenemen.

H9190 Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met *Quercus robur*

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Op diverse plekken komt over kleine oppervlakten nog oud eikenbos en eikenstrubben voor.

H91E0 *Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C).

Toelichting Vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C) komen in het gebied vooral voor in de vorm van bronnetjesbos (*Carici remotae-Fraxinetum*) en vogelkers-essenbos (*Pruno-Fraxinetum*), zoals in het Springendal en in Hazelbekke. Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit is onder meer mogelijk in de drie beekdalen van het gebied. In het Springendal heeft het verondiepen van de beek al tot succesvolle regeneratie van broekbos heeft geleid.

4.4 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II)

H1083 Vliegend hert

Doel Uitbreiding verspreiding, omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het vliegend hert, een soort die landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding verkeert, komt lokaal in het gebied voor in een kleinschalig landschap met veel houtwallen en eikenbomen, op en rond boerenerven. De soort is afhankelijk van inrottend hout van oude bomen. Omdat dit biotoop weinig en lokaal voorkomt in het gebied, is het voor het duurzame behoud van de populatie noodzakelijk dat op meerdere plekken geschikt biotoop ontstaat, zodat de soort zich ook daar kan vestigen.

H1096 Beekprik

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De Springendalse beek levert – voorzover bekend – de grootste bijdrage voor de beekprik in Twente.

H1149 Kleine modderkruiper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Er zijn slechts enkele waarnemingen van de kleine modderkruiper bekend.

H1166 Kamsalamander

Doel Uitbreiding omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De kamsalamander komt verspreid voor in het gebied. aan de noordzijde van de noordelijke Manderheide (op enkele locaties) en verspreid in het Dal van de Mosbeek. De kwaliteit van het leefgebied is een punt van aandacht. Met gerichte maatregelen kan de populatie worden uitgebreid.

H1831 Drijvende waterweegbree

Doel Behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.

Toelichting De drijvende waterweegbree, die in een matig ongunstige landelijk staat van instandhouding verkeert, komt voor in een bronvijver in het Springendal.